
การควบคุมโรคของกล้าไม้ประดู่และพะยุงโดยใช้สารเคมี¹

Chemical Control of Tree Seedling Diseases of *Pterocarpus macrocarpus* and *Dalbergia cochinchinensis*

กฤษฎา พงษ์พานิช²

บทคัดย่อ

ทำการทดลองเปรียบเทียบประสิทธิภาพของสารเคมีควบคุมเชื้อรา (fungicide) 5 ชนิด คือ ดาโคนิล เบนเลท สกอร์ ทริฟีน และ ซูมิเล็กซ์ โดยใช้น้ำเป็นตัวเปรียบเทียบ ในการควบคุมโรคที่เกิดขึ้นในธรรมชาติชนิดต่าง ๆ ของกล้าไม้ประดู่ และพะยุง ในเรือนเพาะชำของหน่วยงานป่าไม้ 2 แห่งในท้องที่ อ.บางสะพานน้อย จ.ประจวบคีรีขันธ์ และ อ.ปักธงชัย จ.นครราชสีมา โดยการเปรียบเทียบระดับความรุนแรงของโรคชนิดต่าง ๆ ทุก ๆ 1 เดือน เป็นเวลา 5 เดือน ในขณะที่มีการฉีดพ่นสารเคมีชนิดต่าง ๆ ทุก 2 สัปดาห์ตลอดการทดลอง พบว่าโรคที่เกิดกับกล้าไม้ประดู่ เป็นโรคใบจุดชนิดต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากเชื้อรา 4 ชนิด ได้แก่ *Exosporium pterocarpi*, *Phyllachora pterocarpi*, *Cylindrosporium* sp. และเชื้อราที่ยังไม่ทราบชื่อในกลุ่ม ascomycete ส่วนกล้าไม้พะยุงพบโรคที่ทำลายรุนแรงที่สุด คือ โรคราสนิม และพบโรคแผลจุดนูนดำบนใบ ซึ่งเกิดจากเชื้อรา 3 ชนิด ซึ่งยังไม่ทราบชื่อในกลุ่ม ascomycete 2 ชนิด และ coelomycetes อีก 1 ชนิด เชื้อราสาเหตุโรคเป็น air-borne ที่พบกระจายอยู่ทั่วไปในธรรมชาติ ความรุนแรงของโรคน้อยแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม และการใช้สารเคมีในการควบคุมโรคยังได้ผล สามารถลดความเสียหายได้ โดยพบว่า สกอร์ใช้ควบคุมโรคราสนิม และใบจุดนูนดำได้ดี ส่วนโรคใบจุดที่เกิดจากราในกลุ่ม deuteromycete พบว่าใช้เบนเลท และดาโคนิล ควบคุมโรคได้ดี

¹ กฤษฎา พงษ์พานิช. 2541. การควบคุมโรคของกล้าไม้ประดู่และพะยุงโดยใช้สารเคมี. หน้า 93-100. ใน รายงานการประชุมวิชาการ อารักขาพืชแห่งชาติ ครั้งที่ 4, 2542. โรงแรมแอมบาสเดอร์ ซิตี จอมเทียน พัทยา จ.ชลบุรี. 377 หน้า.

² กลุ่มโรคและจุลชีววิทยาป่าไม้ ส่วนวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมป่าไม้ สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้
ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

Forest Pathology and Microbiology Subdivision, Forest Environment Research and Development Division,
Forest Research Office, Royal Forest Department, Paholyothin Rd., Chatuchak, Bangkok 10900

Abstract

Chemical control treatments for seedling diseases of *Pterocarpus macrocarpus* and *Dalbergia cochinchinensis* were evaluated in nurseries at two forest stations, located at Bang Sapan Noi, Prachuap Khiri Khan Province and Sakaerat, Nakhon Ratchasima Province, respectively. Five fungicides, namely 'Daconil', 'Benlate', 'Score', 'Trifmine' and 'Sumilex', were compared with a water control treatment. Chemicals were applied over a 5-month period by spraying fortnightly at the manufacturers' recommended rates, and disease was scored monthly. Four different fungal leaf spot diseases were recognized on *Pterocarpus macrocarpus*. These were associated with *Exosporium pterocarpi*, *Phyllachora pterocarpi*, *Cylindrosporium* sp., and an unidentified ascomycete. On leaves of *Dalbergia cochinchinensis* a very severe rust disease was caused by *Maravalia pterocarpi* and three black spot symptoms were associated with two unidentified ascomycetes and one coelomycete. Inoculum of the pathogens was wide spread naturally at both sites, and disease severity levels were related to environmental conditions and chemical treatment. Chemical application was able to reduce disease impact, with 'Score' providing good control of the rust and black spots, whilst 'Benlate' and 'Daconil' were most effective against leaf spots associated with the deuteromycete fungi.